

Πρό-λογος

Ἔστιν δὲ πρόλογος μὲν μέρος ὄλον τραγῳδίας τὸ πρὸ χοροῦ παρόδου

*Ἀριστοτέλης, Περὶ ποιητικῆς*¹

სხვისა არ ვიცით და ჩვენ კი მშობელ მამასაც არ დაუთმობდით ჩვენ მშობლიურ ენის მიწასთან გასწორებას. ენა სამღთო რამ არის, საზოგადო საკუთრებაა, მაგას კაცი ცოდვილის ხელით არ უნდა შეეხოს. იქნება ჩვენც... ბევრი შევსცოდეთ ჩვენს საყვარელს ენასა, მაგრამ ჩვენ არა ვხედავთ. მაგის განხილვა მკითხველის ნებაა. ჩვენის მხრით ამას კი ვიტყვით, რომ ჩვენი ქართული ენა ისე გვიყვარს, რომ ჯერ ვეცდებით, რომ მის წინააღმდეგად არ მოვიქცეთ და, თუ ღმერთი გაგვიწყრება და უხერხოდ მოგვივა რამე, მის შენიშვნას სიხარულით და მადლობით მივიღებთ.

ილია მარტალი, ქვეყნაძე

კაცი მაშინ იწყებს საქმესაც, ლაპარაკსაც, ნატვრასაც, სხვაგვარად რომ აღარ ძალუძს – დანამდვილებით იცის, ველარ გაძლებს უამსაქმოდ, ამის ამოუთქმელად, უსასოოდ – აკი სასოება (იმედნეულობაო, შემოგვაწოდებს სიტყვას მაღლიანი) მოძრაობამ იცის, ღვწამ კეთილისა სულისა.

მაშინ უნდა დაიწყოს კაცმა მცდელობაც, ბრძოლაც, წერაც და შენებაც, მთელი არსებით რომ იგრძნობს და შეიცნობს, ამის დრო დადგაო.

უიმილოდაც რომ არა გამოვა რა, ჩვენო მკითხველო, გულში თუ არ აგიგიზგიზდა რაღაც ცეცხლივით – ის, რაც მოსვენებას აღარ მოგცემს, რის გამოც თავდავიწყებით შეეჭიდები თვით ბედისწერის უსამართლობას, რაც თავს შეგაწირინებს?!

იტყვით, ამისთანა რა შეიძლება იყოსო. არც არაფერი ახალგამოგონილი ან ახალმოდური. ისევ და მარად: *მამული, ენა, სარწმუნოება*.

ღიას! მამული, ენა და სარწმუნოება, რომელთაგან არც ერთი არაა პირველი და არც ერთი – მეორე ან მესამე, არამედ ერთი სამსახოვანი ხატებაა სალოცავ-დასაფიცარი, საპატრონებელ-საბრძოლველი, შესასისხლხორცებელ-დასაუნჯებელი სულშიაც, გულშიაც და გონებაშიაც.

ამჯერად ამნაირ გასაკეთებელ საქმედ და შესარკინებელ საბრძოლველად აღმანახის დაფუძნება-გამოშვება დაგვისახავს. აღმანახი ჟურნალივითაა, ოღონდ უხეირო ღროში ტყუილად რომ არ ვალოდინოთ ცხოვრების უსაქციელობით ათასჯერ ისედაც გაწბილებული და გამათრახებული მკითხველი, არიქა სამი თვე გავიდა,

¹ „პროლოგი ტრაგედიის ერთი მთელი ნაწილია გუნდის გამოჩენამდის (პაროდამდის)“ – არისტოტელე, პოეტიკის შესახებ.

² „ორიოდე სიტყვა თავად რევაზ შალვას ძე ერისთავის კაზლოვიდან „შემლილის“ თარგმანზედა“.

არიქა ოთხი, დაპირებული ჟურნალი არკი ჩანსო, როგორც ყველაფერი, რასაც დანაპირები, დანაფიცები, ნანატრი, აღთქმული, პატიოსან სიტყვამიცემული ჰქვია, – ამიტომაც პერიოდულ გამოცემად ყოფნის უტოპიურობა ალაღად ვირწმუნეთ და, ღვთის შეწევნით, აღმანახად არსებობის რეალურობა ვამჯობინეთ.

„*ქართული აღმანახი*“ მხატვრულ, სამეცნიერო, ლიტერატურულ, ფილოსოფიურ, პუბლიცისტურ, ხელოვნებათმცოდნეობით [et cetera] გამოცემად განვიზრახეთ. ასე ვფიქრობთ, ძალ-ღონე არ დავზოგოთ, მოვიძიოთ როგორც ქართული, ისე უცხოური, როგორც თანამედროვე, ისე ახლო და შორეული წარსულის მეცნიერული, ფილოსოფიური და მხატვრული აზროვნების ღირებული ნიმუშები, გამოუქვეყნებელი და უცნობი, მუხეუმებში, არქივებსა და პირად ფონდებში დაცული ხელნაწერები, წერილები, დღიურები, საბუთები...

ჩვენი მიზანი თანამედროვე და კლასიკური აზროვნების, შედარებითი, მულტი-, ინტერ- და ტრანსდისციპლინური კვლევების, ლიტერატურის, ხელოვნების, მეცნიერების, ფილოსოფიისა და ადამიანის ინტელექტუალური მოღვაწეობის ყველა სხვა სფეროში ახალი/უცნობი სახელების/ტექსტების გამოვლენა და მკითხველის წინაშე წარდგინებაცაა.

დარწმუნებული ვართ, ამ ურთულესსა და უადრესად საჭირობოროტო წამოწყებაში, რომლის გზა ლაბირინთების ხეივნებს ჰგავს, ბევრი კეთილშობილი და ლამაზი პიროვნება, წიგნებსა და ლიტერატურაზე შეყვარებული ადამიანი, კოლექტივი და ინსტიტუცია დაგვიჭერს მხარს უბრალოდ, სიხარულით, იმის გამო, რომ ენის, მხატვრული სიტყვის სამყაროსთან შეხშიანება მოენატრა.

ვინძლო არ შევრცხვით – ბევრს არ დაგპირდებით. აკი ხე ნაყოფით შეიცნობა. კეთილნაყოფიანი ხე და მთესვარის თესლი კი არა გზასა ზედა, არცა კლდესა ზედა, არცა შორის ეკალთა, არამედ ოდენ ქუეყანასა კეთილსა ხარობს – აღმოსცენდება და ყოფს ნაყოფსა ას წილს (*ლუკა, 8, 5-8*). თუმცა ისიც კარგად უნდა დავიხსოვოთ, რომ ქუეყანა კეთილი უშრომელად, თვინიერ გულმოდგინედ მოხვნა-დაბარვისა, უვარგულად შეიძლება გადაგვექცეს; მას მორწყვაც უნდა ოფლით, ცრემლითა და სისხლით, და განაყოფიერებაც იმ ტრადიციებითა და ფასეულობებით, ჩვენს მამა-პაპათაგან რომ დავგრჩა და ჩვენ კი ჩვენს შვილებს უნდა გადავცეთ შეურყენელად.

მომავალი თაობებისათვის გადასაცემი გზავნილი კულტურული მემკვიდრეობის გვარ-თოხუმიცაა. ამიტომ ამოსარჩევადაც მეტისმეტად სამძიმოა, დასაცავადაც, და შესაქმნელად როგორია, ამას განა ერის მეხსიერებაში შემონახული *ქართლის ცხოვრება, ცა-ფირუზი და ხმელეთ-ზურმუხტი* არ მოწმობს?! ამ გზავნილმა ჩვენი მემკვიდრენი ფესვებს უნდა გადააწნას, აწმყოს გრგვინვა-ქუხილი მშვიდობით გადაატაროს და მერმისის სავალი გაუნათოს.

დღეს კი თქვენს წინაშეა საჭაშნიკედ გამზადებული პირველი ტომი „*ქართული აღმანახისა*“.

გზა დავვილოცეთ, გზა, ლაბირინთების ხეივნებს რომ ჰგავს!